

ОБЩИНА ГУРКОВО

УТВЪРДИЛ: /п/

**ИВАН ИВАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ГУРКОВО**

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ

ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ГУРКОВО (2018-2019)

Стратегията е приета с Решение № 371 / 22.02.2018 г.
на Общински съвет - Гурково, с Протокол № 31 от 22.02.2018 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Нормативни основания.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Гурково е разработена на основание чл. 197, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, както и въз основа на изготвения Анализ на потребностите от подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Гурково приет с Решение на Общински съвет – Гурково № 277 по Протокол № 22 от 31.05.2017 г. и Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Област Стара Загора (2017 – 2019), приета с Протокол № 2 / 05.09.2017 г. от заседание на Областен съвет за развитие.

Ориентирана е към реализиране на политики и мерки, които осигуряват правото на достъп до качествено образование, удовлетворяване на образователните потребности и развитието на способностите на всяко дете и ученик.

Стратегията е в съответствие с набелязаните цели, приоритети и мерки за подобряване на достъпа и качеството на предучилищното и училищното образование, заложен в международни и национални документи:

- ✓ Закон за предучилищното и училищното образование;
- ✓ Наредба за приобщаващо образование;
- ✓ Закон за закрила на детето;
- ✓ Национална стратегия за детето 2008 – 2018 г.
- ✓ Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013 – 2020 г.;
- ✓ Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства 2015 – 2020 г.
- ✓ Рамка за действие „Образование 2030”: Към приобщаващо и равноправно качествено образование и учене през целия живот за всички.
- ✓ Конвенция на ООН за правата на детето (1989) и др.

Приоритет в политиките свързани с приобщаващото образование е стремежът към премахване на всички форми на изолация в образованието и осигуряване на подкрепа и удовлетворяване на индивидуалните потребности на всички участници в образователно-възпитателния процес.

Основните акценти в стратегията са свързани с четири ключови елемента в приобщаването на децата и учениците и развиване на техните способности:

- ✓ Събиране и оценка на информация от различни източници за планиране и усъвършенстване на политиката и практиката на приобщаването;
- ✓ Процес на постоянно развиване на технологии за по-добро образование, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните;
- ✓ Разкриване и отстраняване на бариери и оказване на подкрепа;
- ✓ Присъствие, участие и успех за всички учащи се, *(както на групите, за които съществува риск от изолиране, изключване от образованието или недостатъчно добри резултати от обучението)*, така и на учащите с високи резултати и постижения.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността. То се реализира в

системата на предучилищното и училищно образование чрез разработване на самостоятелни политики за:

- подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
- изграждане на позитивен организационен климат, което изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;
- утвърждаване на позитивна дисциплина основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески, модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;
- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности в Общинската стратегия за личностно развитие на децата и учениците.

Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя, като се осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за включването и участието им в общността на детската градина и на училището, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик.

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците, институциите в системата на предучилищното и училищното образование, осигуряват съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Стратегията обхваща период от две години. При разработването ѝ участват представители на Общинска администрация Гурково, училища и детски градини на територията на община Гурково, Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Гурково, Местна комисия за противообществени прояви на малолетни и непълнолетни и на други заинтересовани органи към Община Гурково, лица и организации, имащи отношение към развитието на подкрепата за личностно развитие.

Основен принцип на Законът за предучилищно и училищно образование /ЗПУО/ е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява в детските градини и училищата, а в случаите по чл. 111, ал.1, т. 1 от ЗПУО – в домашни и болнични условия.

2. АНАЛИЗ НА ОСИГУРЕНАТА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЩИНА ГУРКОВО. ИЗВОДИ И ТЕНДЕНЦИИ.

Анализът се позовава на статистически данни, предоставени от образователните институции в региона и на приетия от Общински съвет - Гурково: Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Гурково.

Обхваща основно учебните 2015/2016 2016/2017 и 2017/2018 години, за които са анализирани мерките за адаптиране на децата и учениците към училищната среда, наличието на рискови фактори в средата, които могат да повлияят на обучението на учениците, необходими дейности по превенция на агресивно и неприемливо поведение, тормоз, насилие, зависимости и др., необходими дейности по информиране, диагностика, консултиране и посредничество за подпомагане при избора на образование и/или професия от учениците, осигуреността с ресурси и достъпността на средата, създадените условия за психологическа подкрепа и др.

В община Гурково през последните години се наблюдава засилваща се миграция, която води до намаляване броя на населението в общината, респективно до намаляване броя на учениците. Учениците до 16-годишна възраст от населените места, в които няма училище

са обхванати в училища от други населени места. За тях е осигурен безплатен транспорт. Общината разполага с 2 ученически автобуса.

За община Гурково в училищата и детските градини през учебните 2016/2017 и 2017 /2018 години се обучават и възпитават следният брой деца и ученици:

Таблица 1

2017/2018 учебна година	деца	ученици
	143	527

Таблица 2

2016/2017 учебна година	деца	ученици
	120	539

В горепосочения период се наблюдава промяна в броя на децата и учениците. Движението на цифрите е при учениците е в отрицателна насока. Намалява като цяло броя на учениците на територията на общината, в резултат на отрицателния естествен прираст и миграцията към по-големите населени места в страната, както и към чужбина. Към момента образователната система в общината се състои от едно Средно училище, едно Основно училище и една Детска градина с филиал ..

Общ брой на училищата в община Гурково – 2

община	населено място	училище
Гурково	гр.Гурково	СУ „Христо Смирненски“
Гурково	с. Паничерево	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“

Общ брой на детските градини в община Гурково – 1

община	населено място	детска градина
Гурково	гр.Гурково	ДГ „Латинка“
	с. Паничерево	филиал ДГ „Тодора Недина“

В община Гурково за периода 2015/2016 година броят на напусналите системата на образованието е **0 ученици**. Наблюдават се единични случаи на ученици, които отпадат поради трудности в обучението и нежелание за учене. Има и такива напуснали поради отсъствия и заминали с родителите в чужбина.

През следващата учебна 2016/2017 г., броят на отпадналите ученици от образователната система е **6 ученици**. Надяваме се с предприетите мерки тази положителна тенденция да се запази.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение на учениците се осъществява от обществени възпитатели в училищата, както и от Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. За целта на територията на община Гурково се прилага „Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца жертвина насилие, или в риск от насилие“.

Училищата от община Гурково участват в проект „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности“ (Твоят час) по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, чиято основна цел е създавана на условия за повишаване на потенциала на учениците чрез допълване, развиване и надграждане на техните знания, умения и компетентности, придобити в рамките на задължителната им подготовка в училище.

Предоставят се възможности за развитие на уменията за учене, компетентностите, творческите и спортните способности на учениците, преодоляване на образователните дефицити, повишаване на образователните постижения на учениците в определени научни области, създаване на механизми за по-ефективно приобщаване на родителите към училищния живот и др.

Образователната система в община Гурково:

СУ „Христо Смирненски“ гр.Гурково:

През учебната 2017/2018 в училището се обучават 407 ученици, разпределени в 19 паралелки, като: I-IV клас - 173 ученици (8 паралелки); V-VII клас -136 (6 паралелки) и VIII – XII клас 98 (5 паралелки).

В СУ „Христо Смирненски“ има 5 ученици със СОП /специално-образователни потребности/.

Най-често налагана санкция е „Забележка“. Няма/има/ налагана санкция „Преместване в друго училище на ученици.

За учебната 2016/2017 година няма отпаднали ученици.

В училището работят 1 директор, 1 заместник-директор, 1 педагогически съветник, 8 педагогически специалисти в начален етап, 9 педагогически специалисти в прогимназиален етап и 7 педагогически специалисти в гимназиален етап, 4 педагогически специалисти в групи на ЦДО и един помощник на учителя

Учениците участват в състезания и конкурси на общинско, областно и национално ниво.

Училището разполага с достатъчно на брой класни стаи, 3 компютърни кабинета, 1 кабинет по изобр. изкуство, 1 лаборатория по природни науки, 2 кабинета по професионална подготовка, 1 ресурсен кабинет, библиотека, един физкултурен салон, открита многофункционална спортна площадка.

ОУ „Св. Кирил и Методий“ с. Паничерево

През учебната 2017/2018 г. в училището се обучават 110 ученици, разпределени в следните паралелки: I-IV клас – 78 ученици (5. паралелки); V-VII клас 32 ученици (3 паралелки).

В училището работят 1 директор, 5 начални учители и 4 учители в среден курс, 3 възпитатели в ЦДО и 1 пом. на учителя.

За учебната 2016/2017 година има 6 бр. отпаднали ученици. В училището учат 2 ученици със СОП. Училището разполага с достатъчно на брой класни стаи, 1 компютърна зала, мултимедийна зала, един физкултурен салон и площадка.

ДГ „Латинка“ гр. Гурково с филиал в с. Паничерево.

В Детската градина се приемат деца от 2 годишна до 7 годишна възраст, като групите се формират съгласно нормативните изисквания.

В ДГ „Латинка“ работи персонал от 21 човека, от които 1 директор, 9 бр. педагогически и 11 непедагогически персонал.

Непедагогическият персонал е разпределен, както следва:1 касиер – домакин, 0,5 домакин, 1,5 готвач, 1,5 пом. готвач, 1 огняр, 6 пом. възпитатели и 0,5 чистач – хигиенист .

За здравето на децата се грижи една медицинска сестра, работеща по определен график, утвърден от Кмета на Общината.

Работа с обществеността

В няколко направления трябва да се осъществи работата в обществеността за децата със специални образователни способности.

- Групова работа в детските градини и училищата – чрез тази дейност децата със специални образователни потребности ще се интегрират в нормална учебна среда.
- Развитие на отдих, туризъм, развлекателна дейност-разширяване на дейността на НПО за работа с деца със СОП, като партниращи организации.

Дейности за изява на децата и учениците

- Организиране на изложби
- Организиране на съвместни празници
- Специализирани занимания по изкуство и спорт

Осигуряване на специалисти

Необходимо е повече учители да преминат обучение за деца със СОП / специални образователни потребности / , както и непрекъснатата квалификация, свързана с новостите при обучението на деца със СОП. В някои случаи учителите по общообразователни дисциплини смятат, че детето със СОП е единствено и само е ангажимент на ресурсен учител.

Предизвикателства: Ключовите предизвикателства в периода на първата Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Гурково са свързани с прехода към нова философия и организация на грижата за индивидуалните потребности на всяко дете и ученик, изразени в нова нормативна уредба. Успешното прилагане в практиката на духа, организацията и процедурите, изисквани от Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование поставят следните предизвикателства:

- Нормативните промени изискват преобразуване на институции, дава се възможност за възникване на нови институции, променят се задачите на съществуващите институции, променят се взаимоотношенията между институциите. Тези многопосочни промени следва да се осъществят по начин, който осигурява непрекъснатост на грижата за децата и учениците и институциите да получат необходимата подкрепа в преходния период.
- Реформата в предучилищното и училищно образование е свързана и с промени във финансирането на дейностите за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците.
- Осъществяването на ценностите и на организацията на приобщаващото образование изисква просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и за необходимата толерантност и търпимост.

Общите изводи и препоръки, които се налагат от анализа на осигурената обща и допълнителна подкрепа на личностното развитие на децата и учениците от община Гурково основно се свеждат до следното:

На територията на Община Гурково **няма Общински център за ресурсно подпомагане**, а при установяване на потребност от такава подкрепа, грижата на децата и учениците се възлага на Ресурсният център – Стара Загора, който е държавно обслужващо звено – извънучилищно педагогическо учреждение в системата на народната просвета. Ресурсният център – Стара Загора подпомага успешното интегриране на децата и учениците със специални образователни потребности в общообразователна среда, като осъществява дейността си чрез екип от специалисти, в който се включват ресурсни учители, психолози, учители на деца с езиково-говорни нарушения, слухово-речеви рехабилитатор.

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците, институциите в системата на предучилищното и училищното образование се осигурява съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Осигуряване на качествено и достъпно образование, насочено към развитие на мотивирани и способни на социална и професионална реализация деца и ученици, съобразено с индивидуалните им различия и способности.

Към момента на изготвяне на Общинската стратегия в детските градини и основни училища има 7 деца със специлни образователни потребности, като правим следните изводи:

Броят на специалистите в нашата община е недостатъчен. Няма назначени в училищата и детските градини педагогически съветници и психолози, поради малкия брой деца и ученици и изискванията на нормативните документи за тях. Това означава, че функциите на тези специалисти ще се изпълняват/ако имаме такива деца от други членове на педагогическите колективи, без да имат подготовка и време за това. Все още има какво да се желае и по отношение на обхвата и задълбочеността на квалификацията на учителите в училищата и детските градини и промяна в нагласите на учителите да припознават като свое професионално поле и работата с деца и ученици, имащи нужда от специализирана помощ.

3. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Отделните принципи при изпълнението на стратегията са свързани помежду си и взаимно се допълват.

- **Принцип на законосъобразност** – осигурява спазване на законовите и подзаконовите регламенти и ратифицирани документи по спазването на правата на децата и учениците, приобщаването им и осигуряване на подкрепа за личностното им развитие.
- **Принцип на целенасоченост** – свързва се с ясно и точно дефиниране на целите и установяване на взаимовръзки между тях за ефективно изпълнение на стратегията.
- **Принцип на партньорство и екипност** – основава се на възможно най-широко участие на всички институции на регионално ниво за ефективно изпълнение на стратегията и планираните в нея цели, приоритети и мерки.
- **Принцип на концентрация и допълняемост** – предоставя възможност за съсредоточаване на усилията на всички контактни групи на училищните организации с конкретни дейности по удовлетворяване и развитие на способностите и потребностите на децата и учениците.
- **Принцип за отвореност и включване на заинтересованите страни** – показва отношението към родителите и широката общественост.
- **Принцип за гъвкавост и адаптивност** – предоставя възможност за приспособяване и актуализиране на мерките за подкрепа към различни субекти и обекти.
- **Принцип за прозрачност и публичност** – свързва се с информиране на всички заинтересовани лица за резултатите от осъществената личностна подкрепа на децата и учениците.

4. МИСИЯ И ВИЗИЯ

4.1. Мисия

Осигуряване на качествено и достъпно образование в общинската образователна система, насочено към развитие на мотивирани и способни на социална и професионална реализация деца и ученици, съобразено с индивидуалните им различия и способности.

4.2. Визия

Създаване на отворена и гъвкава система на основното образование в община Гурково посредством активно участие на заинтересованите страни в създаването на условия за цялостна и пълноценна подкрепа на личностното развитие на всяко дете и ученик.

5. ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2018 г. – 2019 г.

Основната цел е гарантиране на приобщаващото, равноправно и качествено образование, подпомагане и насърчаване на децата и учениците за максимално развитие на техните възможности и индивидуални потребности.

В община Гурково не функционират институции предоставящи социални услуги за деца
Други институции, които могат да бъдат партньори в процеса на подкрепа на личностното развитие на децата и учениците:

Структури към Община Гурково, работещи с деца и младежи:

- Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
- Библиотеки
- читалища
- спортни клубове

Заключение: В община Гурково няма разкрити социални услуги за деца, достъпа до социални услуги в тази насока е ограничен. Основен партньор могат да бъдат читалищата и спортните клубове. При необходимост социални услуги се предоставят от институциите в община Казанлък и община Стара Загора.

Материалните условия в институциите по отношение на обучението на учениците в училищата и детските градини със специални образователни изисквания.

В детските градини и основни училища в общината няма специализирани кабинети. Необходимо е да се снабдят с дидактични материали, кътове за отдих, а при необходимост и обособяване на кабинети.

Работа с деца с изявени дарби

Община Гурково стимулира изявите на талатливите и даровити деца.

Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от Община Гурково се предоставя от институциите в системата на предучилищното и училищното образование – детски градини и училища.

Подкрепата се предоставя чрез:

- проучване на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците и създаване на условия за тяхното пълноценно развитие;
- организиране на образователна, творческа и спортна дейност на децата и учениците чрез стимулиране на общинско, областно, национално ниво.
- организиране и провеждане на занимания в групи по интереси в областта на спорта, гражданското и здравно образование.

От началото на учебната 2016/2017 г. училищата в община Гурково участват в проект на Министерството на образованието и науката ВСО5М2ОР001-2.004 - 0004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час) - фаза 1“. Основните компоненти по проекта са формирането на групи за извънкласни дейности по интереси и на групи за преодоляване на обучителни затруднения за учениците от I до XII клас в дневна форма на обучение. Проектът ще продължи до 31.10.2018 г. За учебната 2017/2018 година са сформирани 14 групи занимания по интереси.

Първите изяви на групите по интереси се представиха пред родителите и пред обществеността. Най-активни до момента са учениците от СУ „Христо Смирненски“ гр. Гурково.

Читалищата осъществяват разнообразни дейности за съхраняване, опазване и развитие на местния фолклор, традиции и обичаи. Като институции с голям принос в местната култура и дух, читалищата имат значим исторически принос и потенциал за съвременното развитие на общините. Към всички читалища има общодостъпни библиотеки, които изпълняват и методически функции.

На територията на община Гурково функционират 3 читалища. Към тях има сформирани детски певчески и тацови групи. Децата проявяват голям интерес към българския фолклор и с голямо желание го изучават, и участват във фолклорни фестивали, събори, както и в празниците на общината.

На територията на общината функционират към училищата секции по футбол и волейбол.

Има картотекиран детски отбор към ФК „Единство“ гр. с 22 състезатели.

Редица спортни празници са традиционни за нашите деца, като Първи юни - Ден на детето, общински спортни празници, участия в програмата на БФС – детски отбори, приятелски срещи по футбол със съседни общини и др.

Напускане на образователната система. Деца в риск

Броят на напусналите ученици от община Гурково, взети от регистъра на РУО на МОН – Стара Загора за учебната 2015/2016 г. е 0 ученици /, а през 2016/2017 г. те са 6 ученика / 0,01 %/.

От 2 години в Регионалното управление на образованието – Стара Загора се води регистър и на реинтегрирани /върнати/ ученици в училище.

Като водещи фактори за напускане на образованието в докладите са посочени:

- заминаване на семействата в чужбина;
- безотговорност на родителите, липса на средства, безработица;
- ранни бракове;
- непосещаване на учебни занятия.

В община Гурково с децата в риск от отпадане работят и Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните деца и ученици – (МКБППМН). Тази комисия си е създала практика в годините да работят в тясно сътрудничество с ръководствата и педагогическия състав на училищата и детска педагогическа стая към МВР, с оглед ранно предотвратяване на девиантно поведение сред подрастващите. Положителното в работата на тази комисия, че има тенденция на запазване броя на разглеждане на дела на малолетни и непълнолетни, които в нашата община са малко на брой.

4. СТРАТЕГИЧЕСКА И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ, МЕРКИ.

4.1. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на Община Гурково има за основна цел да осигури ключовите фактори и ресурси за успешен старт в осигуряването в образователните институции на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

4.2. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ И ОСНОВНИ МЕРКИ

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: Осигуряване на процес и среда на учене, които премахват пречките пред ученето и създават възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Оперативна цел 2: Осигуряване на качество на човешките ресурси за

ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

Оперативна цел 3: Организационно развитие на **институциите** в системата на предучилищното и училищно образование за ефективно интегриране на целите, принципите, подходите и процедурите на новата нормативна уредба за приобщаващо образование.

Оперативна цел 4: Подобряване на **материалните условия и достъпност на средата** за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

Оперативна цел 5: Подобряване на **взаимодействието** между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Оперативна цел 6: Сътрудничество с гражданското общество и подобряване на **обществената информираност и чувствителност** относно целите и принципите на приобщаващото образование.

По оперативна цел 1: Осигуряване на **процес и среда на учене**, които премахват пречките пред ученето и създават възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Мярка 1 Осигуряване на качествено и задълбочено оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и разграничаване на нуждата от обща и от допълнителна подкрепа.

- Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно чл. 16 и 22 от Наредба за приобщаващото образование за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците.
- Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от Наредбата за приобщаващо образование).
- Ранно оценяване от педагогическите специалисти в детската градина на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца – извършва се съгласно глава втора, раздел I на Наредба за приобщаващото образование (чл. 8 до чл. 11) и включва три аспекта: ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности, определяне на необходимостта от допълнителни модули по български език за децата, които не владеят български език и идентифициране на нуждата от оценка на потребностите за допълнителна подкрепа.
- Прецизиране на степента и вида на увреждане на конкретно дете, определяне на достатъчния брой часове за ресурсно подпомагане и на необходимата работа с други специалисти като психолог, логопед, рехабилитатор и др.

Мярка 2 Прилагане в образователните институции на методи и подходи за ефективна работа с децата и учениците с обучителни трудности във формите за общата подкрепа за личностно развитие (чл. 20, 23 – 26 от Наредба за приобщаващото образование).

- Организиране в училищата на допълнителни обучения по учебни предмети, консултации по учебни предмети.

- Организиране в училищата и детските градини на логопедична работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения (чл. 21 от *Наредба за приобщаващото образование*).
- Подготовка и осъществяване в единство на целта, средствата и методите на възпитателната работа, като целесъобразно се съчетават масови, групови и индивидуални форми на педагогическо общуване.
- Организиране на учене чрез правене за постигане на социални умения чрез атрактивни за децата и учениците интерактивни подходи и техники.

Мярка 3 Организиране в образователните институции на **допълнителна подкрепа** за личностно развитие на децата и учениците със СОП в съответствие с новата нормативна уредба – *ЗПУО* и *Наредба за приобщаващото образование* – разяснителни дейности, подготовка, прилагане на нормативната уредба, развитие на практиките.

- Създаване в училищата и детските градини на **екипи за подкрепа за личностно развитие** (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа – чл. 188 и 189 от *ЗПУО*, чл. 132 от *Наредба за приобщаващото образование*.
- Взаимодействие между ЕПЛР в детските градини и училищата с регионалния екип за подкрепа за личностно развитие *за създаването на пълни екипи* – чл. 190, ал. 3 от *ЗПУО*.
- Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за учениците със СОП и изготвяне на седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на ученика. Учителят/класният ръководител, заедно с екипа за подкрепа за личностно развитие на детето, с детето и с родителите, индивидуализират учебната програма и персонализират начините и формите на обучение. Чрез непрекъснатата комуникация обсъждат и споделят напредъка на детето, предизвикателствата в работата си и заедно намират начини за включване в самостоятелна дейност и учене там, където е детето.
- Използване на разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП. Прилагане на иновативни дидактически упражнения и игри за работа с ученици със СОП.

Мярка 4 Дейности в образователните институции и между всички компетентни институции за предотвратяване и адекватна и ефективна реакция при тежки **нарушения на дисциплината и прояви на агресия и тормоз** от и спрямо деца и ученици.

- Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата.
- Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност, включително за запознаване с различните форми на насилие и с техники за преодоляването им.
- Училищата и детските градини разработват, според своята специфика, дейности по превенция и интервенция въз основа на *Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище* и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката (чл. 40,

ал. 3 от *Наредба за приобщаващото образование*).

- Провеждане на превантивни кампании срещу агресията и тормоза в училища и по общини.
- Организиране на спортни събития за утвърждаване на принципите на честната игра и ненасилие.
- Запознаване с и прилагане на нови подходи за справяне с гневните изблици и напрежението, решаване на възникналите проблеми и конфликтните ситуации без провокиране на ново напрежение, проучване и установяване какво се крие зад проблемното поведение на децата.
- Формиране у децата и учениците на умения за общуване чрез използване на игрови методи и техники.
- Прилагане в образователните институции на ефективни форми и методи за комуникация между училището и семейството.
- Повишаване на информираността на родителите относно изискванията на *Наредбата за приобщаващото образование* за отсъствията на учениците от учебни занятия и ролята на родителите в процедурите по налагане на санкции.
- Подобряване на институционалния капацитет за проверки по жалби и сигнали, свързани с агресия и посегателство на и между деца и ученици.
- Използване на възможностите на програмите на детските градини и училищата по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование да определят и утвърждават спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности (чл. 16, ал. 1 от *Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование*).

Мярка 5 Осигуряване на възможности за разнообразна **личностна изява** на всички деца и ученици като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране.

- Организиране на училищно, общинско ниво на спортни празници, вкл. и съвместно с деца и ученици със СОП.
- Организиране на театрални групи и представяне на продукция пред местната общност.
- Организиране на културни събития в община с участието на деца и ученици, които да представят своите таланти.
- Организиране на публични изяви на групите за извънкласни дейности по проекта BG05M2OP001-2.004 – 0004 „Твоят час“ – фаза 1.
- Активно участие на децата и учениците в общинските конкурси, фестивали и състезания.

Мярка 6 Дейности на образователните институции и общините за **подкрепа на дарбите и талантите** на децата и учениците. Прилагане на **системи за поощрения и награждаване** на децата и учениците на училищно, общинско и областно ниво.

- Прилагане на гъвкави форми за работа с даровити деца и ученици от общината. Организиране на клубове по интереси за деца от 8 до 18 години през ваканциите.
- Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби, съобразно чл. 130 от *Наредба за приобщаващото образование*:
 1. осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изявени дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и

- надграждане на изявените дарби;
2. осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;
 3. осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт;
 4. осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други;
 5. осигуряване на възможности за включване в програми и проекти.
- Подкрепа за таланти деца чрез Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби.
 - Учредяване на морални и материални награди за децата и учениците на училищно и общинско ниво при:
 - а. постигнати изключителни успехи в учебната дейност и за върхови постижения и класиране на призови места при реализирането на изследователски проекти в конкретни предметни области, на творчески проекти или на проекти, свързани с иновации в образованието;
 - б. класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
 - в. прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи или при участие в дейности и значими прояви за приобщаване на децата и учениците към непреходните национално значими идеали и ценности, както и за утвърждаване на европейските ценности и сближаването на европейските народи (чл. 64 и 65 от *Наредба за приобщаващото образование*).

Мярка 7 Дейностите по кариерно ориентиране и консултиране като част от общата подкрепа за личностно развитие.

- Дейности по професионално ориентиране в училищата чрез игри, директно наблюдение и пряк контакт с хора от различни професии.
- Представяне пред учениците със СОП и техните родители на възможностите, които училищата предлагат за тяхното професионално образование.

Мярка 8 Предотвратяване на напускането на училище и ефективно включване на отпаднали ученици обратно в образователната система.

- Прилагане на нормативната уредба за оценяване на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на деца в риск, като се извършва оценка на рисковите фактори и за развитието и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда, и се създава план за краткосрочна допълнителна подкрепа (чл. 78 от *Наредба за приобщаващото образование*).
- Водене на общинско равнище на Регистър на децата и учениците в риск.
- Проучване на необхванатите в училище ученици от социално слаби и ромски семейства.
- Подобряване на обмена на данни и координацията и сътрудничеството между

институциите по конкретни случаи на напускане на образователната система, и по обхвата на учениците, подлежащи на задължително обучение.

- Благотворителни акции за ученици в социален риск от изключване, включително и благотворителни и доброволчески дейности от ученици.
- Разширяване на обхвата и ефективността на целодневната организация на учебния ден.
- Мерки за подкрепа на детето и ученика в прехода към училище и между образователните етапи и степени (чл. 131 от *Наредба за приобщаващото образование*).

Мярка 9 Познаване от страна на общините и образователните институции и използване на възможностите на *Наредба №13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование*.

- Разширяване на възможностите за включване на децата и младите хора във форми за съвременно здравно образование, с цел изграждане на знания, умения и нагласи, необходими през целия живот.
- Разширяване на въвеждането на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование във всички части на учебния план и начини и форми посочени в глава трета на *Наредба 13*, вкл. и в предучилищното образование.

По оперативна цел 2 – Осигуряване на качество на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

Мярка 1 Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- Взаимодействие между образователните институции и общините за съвместно ангажиране на специалисти от общинските социални предприятия.

Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочно допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности по начините, определени от нормативната уредба – назначени в училището и в детската градина, от ЦПЛР на общината или от РЦПППО съобразно чл. 283, ал. 3 до 7 от *ЗПУО*, чл. 72, 124 и 129 от *Наредба за приобщаващото образование*.

- Развитие на практиката за назначаване на помощник на учителя при повече от три деца или ученици в групата/паралелката (чл. 114 от *Наредба за приобщаващото образование*)-според възможностите на образователната институция.
- Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги, делегирани от държавата дейности (ЦОП, ЦСРИ) в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.

Мярка 2 Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите, за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

- Провеждане на обучения на училищно, общинско и на областно ниво за учители, педагогически съветници и други специалисти, работещи с деца и

ученици, по теми, свързани с приобщаващото образование.

- Осигуряване на обучителни възможности за членовете на ЕПЛР в училищата и детските градини да прилагат нормативно предписаните методики на оценяване и дейности по оценка на индивидуалните потребности на детето и ученика (чл. 74, т. 1 от *Наредба за приобщаващото образование*).
- Участие в регионални и национални обучения на педагогически специалисти, извън ЕПЛР, за разпознаване на потребността от обща или допълнителна подкрепа и за ефективна екипна работа за предоставянето на личностно подкрепа.
- Обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните допълнителни професионални задължения

Мярка 3 Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, както и на координиращите екипи в училищата и детските градини по чл. 7 от *Наредбата за приобщаващото образование*.

- Обучение на педагогическите специалисти в детските градини за извършване на ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения по чл. 8, ал. 3, т. 1 от *Наредбата за приобщаващо образование*. Наблюдение и методическа подкрепа от страна на РЦПППО на ранното оценяване (нормативно основание – чл. 11 от *Наредбата за приобщаващо образование*).
- Предоставяне на рамка за оценка на индивидуалните потребности от обща подкрепа за личностно развитие на дете/ученик.
- Предоставяне на рамка за оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете/ученик.
- Подкрепа на учителите за диференцирането на подходи за обучение, които дават различни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на общата и допълнителната подкрепа в най-голямо съответствие с тях.
- Консултиране по конкретни казуси.

Мярка 4 Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики.

- Организиране представянето на опита на неправителствени организации в прилагането на терапевтични методи и подходи към деца със СОП.

По оперативна цел 3: Организационно развитие на **институциите** в системата на предучилищното и училищно образование за ефективно интегриране на целите, принципите, подходите и процедурите на новата нормативна уредба за приобщаващо образование.

Мярка 1 Развитие на капацитета на училищата и детските градини за успешно прилагане на новата нормативна уредба.

- В изпълнение на чл. 6 от *Наредба за приобщаващото образование* детските градини и училищата включват в годишните си планове дейности, срокове и отговорници за предоставяне на подкрепа за личностно развитие и изготвят

обобщен доклад за състоянието на процеса на приобщаващото образование (чл. 7, ал. 4, т. 15 от *Наредба за приобщаващото образование*).

- В изпълнение на чл. 7 от *Наредба за приобщаващото образование* директорите на детските градини и училищата определят координиращ екип в институцията в началото на всяка учебна година. Ролята на координиращият екип е да организира и координира процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие.

Мярка 2 Използване кадровия ресурс на доставчиците на социални услуги за обезпечаване на допълнителната подкрепа за личностно развитие.

По оперативна цел 4: Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

Мярка 1 Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.

- Изграждане на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини – рамки, асансьори и пр.
- Изграждане и адаптиране на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца с увреждания;
- Изграждане на адаптирани санитарни възли в детските градини, училищата и обслужващите звена за децата със специални образователни потребности;

Мярка 2 Подобряване на достъпната физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците, чрез изпълнение на нормативно определените елементи на физическата достъпност

Мярка 3 Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции, съобразно нормативните изисквания (чл. 106, ал. 4 от *Наредба за приобщаващото образование*):

- Организиране при необходимост на работни и игрови кътове за индивидуална работа или за работа на пода, както и кътове за почивка в класната стая или в стаята на групата, където заниманията и почивките се осигуряват с подкрепата на ресурсен учител или на помощник на учителя в помощ на децата и учениците със сензорно-интегративна дисфункция, комуникативни нарушения, разстройство от аутистичния спектър или други състояния, изискващи такава организация на пространството в класната стая в училището или в стаята на групата в детската градина.

Информирание на семействата на деца с увреждания за правата, задълженията и отговорностите.

По оперативна цел 5: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между

Мярка 1 Създаване на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на отделите за закрила на детето от страна на училищата и детските градини:

- *Наредба за приобщаващото образование*, чл. 48, ал. 3 – При отказ от страна на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, да изрази съгласие за дейностите по чл. 41, т. 2, 5 и 7 (използването на посредник, включване в група за социални умения, наставничество), да окаже съдействие или да подпомогне реализирането на дейностите по чл. 41, директорът на институцията писмено уведомява отдела за закрила на детето по местоживеенето на детето или ученика.
- *Наредба за приобщаващото образование*, чл. 58, ал. 2 – Директорът на училището задължително писмено уведомява родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за откриването на процедура по налагане на санкция, а в случаите на налагане на санкция „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“ – и съответните териториални структури за закрила на детето.
- *Наредба за приобщаващото образование*, чл. 60, ал. 1 – Когато педагогическият съвет е идентифицирал за ученика риск от отпадане от училище, преди налагане на санкцията „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“ или на мярката по чл. 49, ал. 3, директорът уведомява отдел „Закрила на детето“ в дирекция „Социално подпомагане“ по местоживеенето на ученика, за присъствие на негов представител на изслушването с оглед защита на правата и интересите на ученика.
- *Наредба за приобщаващото образование*, чл. 72, ал. 2 – В случаите на несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, независимо че въз основа на оценката на индивидуалните потребности по ал. 1 е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от училище, директорът на детската градина или училището писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето или ученика.

Мярка 2 Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със специални образователни потребности.

- Осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата със СОП – консултиране с психолози, логопеди, социални работници и др.;
- Привличане и използване ресурса на родителите за обогатяване на възможностите за въздействие, социализация и развитие – включване в екипи, извънкласни форми и групи, интелектуален, финансов, емоционален ресурс и т.н.

- Повишаване информираността на родителите относно затрудненията в образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им (консултации, допълнително обучение, форми за извънкласни и извънучилищни дейности).

Мярка 3 Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби:

- Консултиране на родителите на деца с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето;
- Предоставяне на информация за институции, специалисти, форми (конкурси, пленери, олимпиади, школи, клубове и пр.), насочващи към развитие на дарби и таланти на сайта на Община Гурково.
- Предоставяне на информация за общински програми и мерки за стимулиране на деца с изявени дарби;
- Популяризиране на дарители, кампании и юридически лица, подкрепящи даровити и талантливи деца.

Мярка 4 Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие:

- Прилагане на *Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция*;
- Прилагане на *Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище*, утвърден със заповед № РД09-1871/18.12.2015 г. на министъра на образованието и науката.
- Съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с ОЗД и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие (периодични срещи, планове за действие, годишни анализи).
- Провеждане на срещи-разговори в училищата, с участието на ученици и представители на МВР, ОЗД, МКБППМН;
- Образователни програми и кампании в училище, ЦНСТ, ЦСРИ и МКБППМН за превенция на рисково поведение (агресия; насилие; отклоняващо се и рисково поведение на деца и ученици);

Мярка 5 Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище. Обединяване на усилията за връщане в образованието на отпаднали ученици:

- Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвет, ученици и родители-доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и в обществото.

- Провеждане на тематични игри и беседи от ученици в горен курс на ученици в начален и среден курс.
- Развитие на целодневна организация на учебния процес, като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;
- Сътрудничество с библиотеките, мерки за повишаване на грамотността в
- полза на предотвратяване на обучителните трудности и отпадане.

По оперативна цел 6: Сътрудничество с гражданското общество и подобряване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование.

Мярка 1 Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности:

- Провеждане на разяснителни кампании, чрез които да се даде яснота за начина, по който протича процеса на приобщаване, неговият смисъл и ефект за всички деца. В основата на кампаниите да стои идеята, че всяко дете със специални нужди има реалните възможности да води един пълноценен и сравнително независим живот, стига да бъде подкрепено своевременно и да му бъде предоставена тази възможност.
- Организиране на срещи с родителите в детските градини и училищата на територията на общината. Целта на срещите е родителите на деца без специални образователни потребности да разберат, че децата с увреждания не представляват опасност за останалите деца и ученици, че всички деца могат да учат и че няма „необучаеми“ деца.
- Организиране на благотворителни акции в подкрепа на децата в неравностойно положение.

Мярка 2 Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на пия и възможностите за ранно включване на децата в образователната система.

- Информационни материали за разясняване на възможностите на разнообразните форми на обучение.
- Подобряване на информираността на семействата относно организацията и необходимите документи за образованието на децата при напускане на страната и завръщане от чужбина.

ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Постигането на оперативните цели на общинската стратегия ще се следи чрез няколко основни индикатора, свързани с основни аспекти от цялостната промяна.

1. Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от *ЗПУО*, брой деца/ученици със СОП в тях и процент спрямо общия брой деца и ученици със СОП;
2. Брой педагогически специалисти, участвали в краткосрочни обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;

ВРЪЗКИ С ДРУГИ СТРАТЕГИИ

Целите и дейностите на настоящата общинска стратегия са свързани и допринасят за постигането на целите на следните национални стратегически документи:

- **Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020)**
- **Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства (2015 – 2020)**
- **Стратегията за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 –2020)**
- **Национална стратегия за детето (2008 – 2018)**
- **Национална програма за закрила на детето (2016 – 2017 – 2018),,**

КООРДИНИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Община Гурково отговаря за цялостното изпълнение на Общинската стратегия и приноса към изпълнението на Областната стратегия. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

След приемането на Областната стратегия, в изпълнение на чл. 197, ал.1 и 2 от *ЗПУО*, всяка община разработва Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците за период от 2 години, която се приема от Общинския съвет.

За изпълнение на Общинската стратегия ежегодно до 30 април Общинският съвет по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието, приема Годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие. Общинските стратегии и съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на областния управител до 15 май.

Изпълнението на Годишните общински планове се координира и отчита на общинско ниво по ред, определен от кмета на общината и в сроковете, посочени в чл. 197, ал. 3 от *ЗПУО*. Изпълнението на Общинския план се отчита и на областно ниво – до 01 март на следващата година всяка община трябва да представи в Областна администрация Стара Загора отчет за изпълнението на дейностите по Общинския годишен план.

Събирането на информация за изпълнените дейности и постигнатите индикатори по изпълнение на целите на Общинската стратегия започва три месеца преди да изтече срокът на стратегията. В същия период започва и организацията за изготвянето на нова общинска стратегия за следващия период.

Изготвил :

М. Илиева – Гл. експерт”ОЗК”